

ἀπολίανος ὁ, Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀπόλιον. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν ἐξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918/20) 65.

Τὸ φυτὸν δαφνοειδὲς τὸ κνίδιον (*daphne gnidium*) τοῦ γένους τοῦ δαφνοειδοῦς (*daphne*) τῆς τάξεως τῶν θυμελαιωδῶν (*thymeleaceae*), ἡ τῶν ἀρχαίων θυμελαία, τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς ἐκαλεῖτο ἀπόλινον (Διοσκ. 4,170). Συνών. *κάψα, χολοκούκκι, χολόχορτο*. [**]

ἀπολίβαδο τό, Δλουκοπ. Ποιμεν. Ρούμελ. 100

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. *λίβάδι*.

Λιβάδι βοσκημένο: [Οἱ βοσκοὶ] *ρίχνουν τὰ στέρφα...* τὸ στερνολίβαδο ἢ καὶ ὅς τ' ἀπολίβαδο, βόσκουν ἐτοῦτα τοῖς ἐλίστες, μαδοῦνε καὶ καὶ ψευτοζοῦν.

ἀπολίβωμαν τό, Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιβώνω.

Ἀποκατάστασις αἰθρίας.

ἀπολιβώνω Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *λιβώνω*.

1) Παύω νὰ εἶμαι συννεφώδης, ἀποκτῶ αἰθρίαν: Ἐπελίβωσεν ὁ καιρὸν. Συνών. *ξεσυννεφιάζω*. 2) Μεταφ. παύω νὰ εἶμαι σκυθρωπός, γίνομαι εὐχαρὶς: Φρ. Ἐλίβωσεν κ' ἐπελίβωσεν (ἐκατσούφιασε καὶ ξεκατσούφιασε).

ἀπολιγαίνω Κρήτ. Λεξ. Πρω. *πολιγαίνω* Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιθ. *λίγος*. Ἡ λ. καὶ ἐν Γύπαρ. πρᾶξ. Γ στ. 530 (ἐκδ. ΚΣάθα σ. 245).

Ὀλιγοστεύω, ἐλαττοῦμαι: Ἐπολιγὰνα δὲ μαγερεψίματά μας. Ἐπολιγὰνε δὲ νερό τοῦ πηγαδιοῦ. Ἐπολιγὰνε τὸ αἷμα μου ὁδὸ τό ὅδε νὰ πέφτῃ. || Φρ. Ἐπολιγὰν ἡ καρδιά μου (ἐννοίωσα πῶς θὰ λιποθυμοῦσα). || Ἄσμ.

Ἡρθ' ὁ κόδος εἰς τὸ χτένι | κ' ἡ ψυχὴ μου ἀπολιγαίνει.

Ἡ σημ. καὶ ἐν Γύπαρ. ἐνθ' ἀν. «τὰ μέλη μου ἐκοπήκασιν κ' ἡ ψή μου ἀπολιγαίνει».

ἀπόλιγο ἐπίρρ. πολλαχ. ἀπολιγοῦ Κρήτ. Χίος ἀπόλιγα Κρήτ. (Σητ.) ἀπολιού Χίος

Ἐκ τῶν φρ. ἀπὸ *λίγο* καὶ ἀπὸ *λίγον*. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 2153 χειρόγρ. Χ, ὁμοίως καὶ ὁ τύπ. ἀπολιγοῦ αὐτόθ.

1) Κατὰ μικρὰς δόσεις, *λίγο λίγο* πολλαχ.: Τοῦ δίνει τὸ ψωμί - τὸ κρασί - τὸ φαεῖ ἀπόλιγο. Νὰ τρώμε τὸ ψωμί ἀπόλιγο ἀπόλιγο νὰ μὴ σωθῇ γρήγορα πολλαχ. Ἀπολιγοῦ νὰ τρώτε, γιατί εἶναι φτώχεια Κρήτ. Ἀπολιγοῦ τὸ χύνε, γιατί δὲ θὰ φτάξῃ αὐτόθ. Ἀπὸ λιοῦ δὲ νὰ πάρουν ὅλοι Χίος Δωσέ τως ἀπὸ λιοῦ αὐτόθ. Ἀπόλιγο ἀπόλιγο εὐτσιαζα τ' ἀχούρι μου Γελίν. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἀν. «τὴν πρῶτ' ἐστράφη ἀπολιγοῦ, τὴ δευτέρῃ πληθένει, | τὴν τρίτῃ παίρν' ἀποκοτιά, πλὴν παραμπρὸς ἐμπαίνει». 2) Σπανίως, ἐνίοτε Κρήτ. Τσακων.: Ἀπολιγοῦ πηγαίνω Κρήτ.

ἀπολιγοθυμάζω Πόντ. (Κερασ. Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *λιγοθυμάζω* ἢ τοῦ οὐσ. *λιγοθυμία*.

1) Κάμνω τινὰ νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς λιποθυμίας ἐνθ' ἀν.: Ἐξυσεν νερόν ὅς σὸν πρόσωπον ἀτ' καὶ ἀπελιγοθυμάσεν ἀτεν Τραπ. Συνών. ἀπολιγώνω. 2) Καὶ μέσ. συνέρχομαι ἐκ τῆς λιποθυμίας Κερασ. Συνών. ἀποζυγώνω II, ἀπολιγοθυμῶ, ξελιποθυμῶ. β) Καταπαύω τὴν ὑπερβολικὴν δίψαν μου Κερασ.

ἀπολιγοθύμασμαν τό, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιγοθυμάζω.

Τὸ νὰ συνέλθῃ τις ἐκ τῆς λιποθυμίας. Συνών. ἀπολιγοθύμημα, ἀπολίγωμαν, ξελιγοθύμημα.

ἀπολιγοθύμημα τό, ἀμάρτ. ἀπολιγοθύμεμαν Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιγοθυμῶ.

Ἀπολιγοθύμασμαν, ὁ ἰδ.

ἀπολιγοθυμῶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *λιγοθυμῶ*.

Συνέρχομαι ἐκ τῆς λιποθυμίας, ἀνανήφω ἐνθ' ἀν.: Ἐλιγοθύμεσα καὶ ὕστερα ἀσ' ἐναν ὥραν ἐπελιγοθύμεσα Τραπ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπολιγοθυμάζω 2.

ἀπόλιγος ὁ, Χίος

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιγώνω.

Ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς σελήνης: Σήμερι εἶναι ἀπόλιγος.

ἀπόλιγος ἐπίθ. Κρήτ. (Σητ. Σφακ.) Κύθηρ. Πελοπ. (Μάν.) ἀπόλ'γους Θεσσ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιθ. *λίγος*.

Ὀλίγος Θεσσ. Κρήτ. (Σητ. Σφακ.) Κύθηρ. Πελοπ. (Μάν.): Ἦτανε ἀπόλιγοι νομάτοι ὅς τὴν ἐκκλησία Μάν. Ἀπόλιγα τὰ φέρνε, γιατί θὰ τελειώσουν ὀγλήγορα (τὰ φέρνε = φέρνε τὰ) Σητ. Ἀπόλιγ' ἀπόλιγα θὰ τὰ πλερώσω Σφακ. || Φρ. Ὅς ἀπόλ'γου (μετ' ὀλίγον, σὲ λίγο) Θεσσ.

ἀπολίγωμαν τό, Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπολιγώνω.

Τὸ νὰ συνέλθῃ τις ἐκ τῆς λιποθυμίας. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπολιγοθύμασμαν.

ἀπολιγώνω Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀπολ-λιών-νω Κύπρ. πολ-λιών-νω Κύπρ. Μέσ. ἀπολιγώνομαι Πελοπ. (Μάν.) ἀπολιών-νομαι Κάρπ. πολιγώνομαι Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. κ. ἀ.)

Τὸ μεσν. ἀπολιγώνω.

1) Κάμνω τινὰ νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς λιποθυμίας Κύπρ. Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἡῦρα εἶναι πεινασμένον κ' ἐπελίγωσα ὅσον σὴν πεῖναν Κοτύωρ. Σάντ. Χαλδ. Ἐγέλασεν ἐγέλασεν ἐλιγῶθεν ἀσ' σὰ γέλ'τα κι ἄλλο ν' ἀπολιγοῦται κ' ἐπόρεσεν (γέλ'τα=γέλια, κ' ἐπόρεσεν=δὲ μπόρεσε) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Πέφτει χαμαὶ σὰν τὴν νεκρὴν | τὸ ἐγὼ θωρῶ τὴν ἀντικρύ, τρέχω πολ-λιών-νω τὴν | τὸ ἀναίσθητην σηκώνω τὴν Κύπρ.

Ὅς σὸν μονογιόκαν κ' ἔφτασεν κι ἀτέν ἀπολιγών'νε

Χαλδ. Ἦδη καὶ μεσν. Ἰδ. Διγεν. Ἀκρίτ. στ. 1647 (ἐκδ. Hesseling) ἐν Λαογρ. 3 (1911) 599 «μυρίζει δὲ ὡς ροδόσταμον καὶ ἀπολιγώνει ἀνθρώπους». Συνών. ἀπολιγοθυμῶ 1. II) Κάμνω τινὰ νὰ λιποθυμήσῃ Πόντ. (Τραπ.): Ἐντῶκέ με ἀπέσ' σὰ μέσα κ' ἐπελίγώσέ με. Μέσ. λιποθυμῶ Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ.) Κάρπ.: Μὴ μὲ γὰγαλῆς, γιατί πολιγώνομαι Κονίστρ. Πολιγῶθη πὸ τὰ γέλια αὐτόθ. Ὅδε ἄκουσε πῶς πέθανε ὅς τὴν ξενιτεῖα τὸ παιδί τῆς ἀπολιγῶθηκε Μάν. || Ἄσμ.

Ἀπολιῶθη κ' ἤπεσεν ὁμπρὸς εἰς τὴν ὀφλέαν

(κατώφλι) Κάρπ.

ἀπόλιδω τό, Ἀμοργ. ἀπολίδι Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. *ἐλαία*.

Συνήθως πληθ., αἱ ὑπολειπόμεναι ἀσύλλεκτοι ἐλαῖαι εἴτε ἐπὶ τοῦ δένδρου εἴτε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Συνών. ἀπορράβδι.

ἀπολιδρακών-νω ἀμάρτ. πολιδρακών-νω Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *λιδρακών-νω*.

Μεταβάλλομαι οἶονεῖ εἰς λίθον, ἀπολιθοῦμαι, καθίσταμαι σκληρός: Ἐχόγλασαν πολ-λὰ τ' ἀβκὰ τῶν πολιδρακώσαν.

